

HKZ 412

DENİZ TİCARETİ – SİGORTA HUKUKU

PROF. DR. KEMAL ŞENOCAK

PROF. DR. HAKAN KARAN

DENİZ TİCARETİ HUKUKU DERSLERİ

6. HAFTA

A) TÜRK ULUSLARARASI GEMİ SİCİLİ

1- Kuruluş ve Amaç

TUGS, 16/12/1999 tarihli ve 4490 sayılı Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu ile 491 Sayılı KHK'de Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 3. maddesiyle kurulmuştur. TUGS, İstanbul'dadır. TUGSK, Türk gemilerinin başta vergi ve diğer mali konular olmak üzere denetim gibi birçok konuda geniş muafiyet ve istisnalarla kolaylıklar sağlayan, kısaca kolay bayrak devleti olarak olarak isimlendirilen devletlerin siciline kaydolmalarını, kaçmalarını engellemek amacıyla oluşturulmuş bir sicildir.

2- TUGS'ne Tescil Şartları

TUGS'ne sadece Türkiye'de mukim Türk ve yabancı uyruklu gerçek kişiler ile Türkiye'de Türk mevzuatına göre kurulmuş şirketlere ait aşağıdaki gemiler ve yatlar tescil edilebilir: [TTK m. 5(1)]

- (a) TUGSK'nun yürürlüğe girdiği tarihte Milli Gemi Siciline kayıtlı bulunan gemiler ve yatlar.
- (b) Yurt içinde inşa edilen gemiler ve yatlar.
- (c) Yurt dışından ithal edilecek 3.000 DWT'nin (yolcu gemileri ile özel maksatlı, özel yapılı gemilerde ise 300 grostonun) üzerindeki gemiler. [TUGSK m. 4]

3- Gemiadamı Çalıştırılması

Kabotaj hakkına dair TUGSK m. 7(2) hükümleri saklı kalmak üzere Türk Uluslararası Gemi Siciline tescil edilen gemilerde ve yatlarda donatanın yabancı veya Türk olmasına bakılmaksızın kaptanın Türk vatandaşı olması esastır. Donatanın Türk vatandaşı olması halinde ise ayrıca diğer gemi ve yat personel sayısının en az %51'inin Türk vatandaşı olması gerekir. [TUGSK m.9]

4- Bayrak Çekme Hakkı

Türk Uluslararası Gemi Siciline tescil edilen gemiler ve yatlar, Türk Bayrağı çekerler.
[TUGSK m. 7(1)]

5- Mali Hükümler [TUGSK m. 12]

TUGS'nekayıtlı gemilerin ve yatların işletilmesinden ve devrinden elde edilen kazançlar, gelir ve kurumlar vergileriyle fonlardan istisnadır.

TUGS'nekaydedilecek gemilere ve yatlarla ilişkin alım, satım, ipotek, tescil, kredi ve navlun mukaveleleri; damga vergisine, harçlara, banka ve sigorta muameleleri vergisine ve fonlara tâbi tutulmazlar. Ayrıca, TUGS'nekayıtlı gemilerde ve yatlarda çalışan personele ödenen ücretler gelir vergisi ve fonlardan müstesnadır.

TUGS'nekayıtlı gemiler ve yatların sahiplerinden sadece kayıt harcı ve yıllık tonaj harcı alınır.

B) BAĞLAMA KÜTÜĞÜ

655 sayılı Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 43. maddesiyle kurulmuştur. Türk Uluslararası Gemi Siciline tescilli olanlar ile Milli Gemi Siciline tescili zorunu olanlar dışındaki bütün gemi, deniz ve iç su araçlarının sahipleri ve işletenleri, bu gemi ve araçları, bağlama kütüklerine kaydettirmek zorundadırlar.

Bağlama kütüğüne kayıtlı gemi ve araçlar Türk bayrağı çekerler.